

Regelrådets uttalelse

Om: **Høring - delingsordning for fornybar kraft tilpasset næringsområder**

Ansvarlig: **Energidepartementet og Finansdepartementet**

Regelrådets konklusjon: **Forslaget er tilstrekkelig utredet**

Energidepartementet og Finansdepartementet

Deres ref.:
23/1439

Vår ref.:
2024/124

Vår saksbehandler:
Cathrine B. Rønning

Dato:
03.02.2025

Uttalelse

Om: **Høring - delingsordning for fornybar kraft tilpasset næringsområder**
Konklusjon: **Forslaget er tilstrekkelig utredet**

Regelrådets samlede vurdering av forslaget

Regelrådet har vurdert forslag om delingsordning for fornybar kraft tilpasset næringsområder som er sendt på høring av Energidepartementet og Finansdepartementet 9. desember 2024.

Regelrådet mener at forslaget om å fjerne elavgiften ved deling av lokalt produsert fornybar energi er grundig vurdert. Samtidig ser vi enkelte muligheter for å styrke beslutningsgrunnlaget.

Beskrivelsen av problemet og målet med forslaget er tydelig beskrevet. Det er positivt at omfanget av problemet er delvis tallfestet, og at nullalternativet er beskrevet. Alternative tiltak er vurdert, men det kunne vært nyttig med en beskrivelse av erfaringer fra andre land for å gi en bredere vurdering.

Høringsnotatet gir oversikt over berørt næringsliv, spesielt næringsområder og næringsparker, som inkluderer både små og store virksomheter. Virkninger for næringslivet er vurdert, men en mer detaljert analyse av virkninger og tallfesting av økonomiske konsekvenser ville styrket utredningen. Forutsetningene for en vellykket gjennomføring er vurdert som tilstrekkelig utredet.

Regelrådet ser positivt på at både små og store virksomheter inkluderes i ordningen. Involvering av berørt næringsliv er dokumentert. At delingsordningen er frivillig og teknologinøytral, kan gi økonomiske fordeler for bedrifter gjennom lavere energikostnader og økt lønnsomhet for investeringer i fornybar energi. Dette er gode insentiver for næringslivet. Regelrådet mener at forslaget er utformet slik at målene kan oppnås til en relativt lav kostnad for næringslivet.

Regelrådet anbefaler at departementet planlegger en fremtidig evaluering av regelverket for å sikre at målene nås og for å kunne gjøre nødvendige justeringer eller utvidelser av ordningen.

På de neste sidene kan du lese mer om Regelrådets vurderinger. Ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Med vennlig hilsen

Gry Agnete Alsos
leder av Regelrådet

1 Om forslaget som er sendt på høring

Energidepartementet og Finansdepartementet la 9. desember 2024 frem et forslag på høring om en ny delingsordning for fornybar kraft i næringsområder. Forslaget gir bedrifter mulighet til å dele overskuddskraft fra fornybar strømproduksjon, som for eksempel solcelleanlegg, mellom virksomheter i samme næringsområde. Virkemiddelet er å fjerne elavgiften på denne type kraft, samtidig som nettleien for nettkundene som deltar i delingsordningen kan bli redusert.

Målet er å øke bruken av fornybar energi, redusere belastningen på strømmettet og gjøre investeringer i solcelleanlegg mer lønnsomme. Ordningen gjelder anlegg med en maksimal kapasitet på 5 MW og planlegges innført 1. juli 2025.

2 Regelrådets mandat og prioritering

Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk, jf. vedtekter for Regelrådet § 1. Rådet gir rådgivende skriftlige uttalelser ved høring.

Regelrådet skal vurdere utformingen av forslag til nytt eller endret regelverk, både lover og forskrifter som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold, jf. vedtektene § 2 første ledd. Rådet står fritt til å prioritere hvilke saker vi gir uttalelser til.

2.1 Hvorfor Regelrådet har valgt å uttale seg om saken

Regelrådet uttaler seg om saken fordi den berører både store og små næringsaktører i Norge. Forslaget kan potensielt berøre mange næringsdrivende i ulike bransjer over hele landet og er etterspurt av næringslivet.

3 Regelrådets vurdering av utredningen

Ifølge Regelrådets vedtekter § 2 første ledd, skal Regelrådet ta stilling til om det er gjennomført konsekvensvurderinger etter de krav som utredningsinstruksen stiller, og om virkningene for næringslivet er tilstrekkelig kartlagt. Regelrådets uttalelser tar særlig utgangspunkt i kravene til innhold i beslutningsgrunnlaget i utredningsinstruksens punkt 2-1 Minimumskravene til utredning og punkt 2-2 Omfang og grundighet.

3.1 Beskrivelse av problemet og målet med forslaget

Problemet og målet med forslaget er tydelig beskrevet i henhold til kravene i utredningsinstruksen. Formålet er å tilrettelegge for økt bruk av solkraft og annen lokal energiproduksjon i næringsområder, samt å stimulere til ny fornybar kraftproduksjon uten større naturinngrep og med minst mulig negativ virkning på kraftsystemet. Det er positivt at omfanget av problemet er delvis tallfestet, og at nullalternativet er beskrevet.

3.2 Utredning av alternative tiltak

Forslaget følger opp flere anmodningsvedtak fra Stortinget. Alternative tiltak er, etter Regelrådets vurdering, tilstrekkelig utredet innenfor rammene som anmodningsvedtakene setter. Departementene har vurdert ulike alternativer når det gjelder innretningen av delingsordningen.

Regelrådet mener utredningen kunne vært styrket med en sammenligning av hvordan lignende problemstillinger er løst i andre land.

Begrensninger knyttet til EØS-regelverket er under vurdering, og antas av departementene å være forenelig med EØS-avtalen og forbudet mot offentlig støtte.

3.3 Beskrivelse av berørt næringsliv

Regelrådet mener beskrivelsen av berørt næringsliv er tilstrekkelig. Høringsnotatet inneholder en overordnet beskrivelse av hvem som blir berørt. Det er særlig næringsområder og næringsparker som vil bli direkte påvirket av den nye delingsordningen. Dette inkluderer både små og store virksomheter innenfor disse områdene.

Departementene har vist til et anslag på hvor mange store næringsparker som kan bidra med solenergi og hvor mye de kan bidra med årlig totalt. Høringsnotatet beskriver særtrekk ved næringen, som at mange næringsområder har store takarealer som er godt egnet for solcelleanlegg. Det nevnes også at næringsparker ofte har et høyt energiforbruk, noe som gjør dem spesielt relevante for delingsordningen.

3.4 Utredning av virkninger for næringslivet

Utredningen av virkninger for næringslivet er delvis tilfredsstillende, men kunne vært forbedret med en mer detaljert tallfesting av økonomiske konsekvenser. Nøyaktig hvordan og med hvor mye nettleien reduseres for nettkunder som deltar i delingsordningen kommer ikke tydelig frem av utredningen. Høringsnotatet vurderer både kostnader og nytte for næringslivet og gir en kvalitativ gjennomgang av økonomiske og administrative konsekvenser. Det er gitt et anslag på økonomisk fordel ved investering i solcelleanlegg og estimat på tapt inntekt for staten.

For å styrke utredningen kunne utredningen gitt mer innsikt i hvordan delingsordningen påvirker bedrifter som er lokalisert utenfor «sammenhengende næringsområder», og som ikke kan delta i ordningen, sammenlignet med tilsvarende bedrift som kommer inn under ordningen. Vi skulle gjerne sett at det var vurdert bredere om ordningen kunne vært utvidet ytterligere. Regelrådet anser dette som et område med potensial for forbedring.

3.5 Forutsetninger for en vellykket gjennomføring for næringslivet

Forutsetningene for en vellykket gjennomføring er, etter Regelrådets mening, tilstrekkelig vurdert i høringsnotatet. Det er tatt hensyn til viktige elementer som tidspunkt for innføring, behov for veiledning og informasjonstiltak, samt kontroll av etterlevelse.

Departementene har understreket betydningen av en tydelig avgrensning av ordningen og nevnt at det kan være nødvendig med en veileder til forskriften. Veilederen skal klargjøre hvordan vilkårene i forskriften skal forstås. Regelrådet ser positivt på at veiledning er planlagt som et viktig tiltak for å sikre vellykket gjennomføring.

4 Prinsipper for god regulering av næringslivet

Regelrådet skal følge den faglige utviklingen og praksis på områdene regelforenkling og regulering, og gi informasjon og generell veiledning som fremmer effektiv regulering, jf. vedtektene § 2 fjerde ledd. I dette arbeidet ser Regelrådet blant annet til bestepraksis i Norge og arbeidet med god regulering i andre land. Regelrådet ser også hen til reglene om tidlig involvering av berørte i utredningsinstruksen punkt 3-1.

4.1 Særskilt vurdering av hensynet til små virksomheter

De fleste virksomheter i Norge er små virksomheter, og disse bidrar i stor grad til den samlede verdiskapningen. Regelrådet jobber for å øke bevisstheten om at tiltak kan påvirke små virksomheter annerledes enn store virksomheter. For eksempel kan administrative oppgaver pålagt gjennom regelverk være mer krevende for små enn for store virksomheter.

Høringsnotatet nevner at både store og små virksomheter i næringsområder vil bli berørt av den nye delingsordningen for fornybar kraft. Departementene vurderte å begrense ordningen til kunder med et årsforbruk over 100 000 kWh, men av hensyn til likebehandling foreslås det ingen slik avgrensning. Regelrådet støtter at små virksomheter også inkluderes i ordningen.

4.2 Involvering av berørt næringsliv i regelverksprosessen

Høringsnotatet gir en oversikt over regelverksprosessen, men inneholder lite informasjon om hvordan berørt næringsliv har vært involvert. RME Rapport nr. 1/2024 Deling av overskuddsproduksjon — Utredning for Energidepartementet, som høringsnotatet viser til, beskriver imidlertid møter og skriftlige innspill fra berørte aktører.

RME har tatt hensyn til innspillene i sitt forslag til delingsløsning, og departementenes forslag bygger videre på dette. Regelrådet anser dette som en tilstrekkelig involvering, men anbefaler at slike prosesser dokumenteres tydeligere i fremtidige høringsnotater.

4.3 Forenkling for næringslivet

Den foreslåtte delingsordningen for fornybar kraft kan gi økonomiske fordeler ved å redusere energikostnader for deltakende bedrifter. Regelrådet ser dette som en positiv forenkling og gevinst for næringslivet.

4.4 Rapporteringsbyrder

Forslaget innebærer ny rapportering knyttet til deling av kraftproduksjon. Kraftprodusenter må gi nettselskapene en erklæring om installert effekt for produksjonsanleggene og hvordan kraften skal fordeles mellom mottakerne.

Nettselskapene skal rapportere mengde kraft som er fritatt for særavgifter i skattemeldingen, samt registrere deling av elektrisitet på forespørsel fra produsenter. Denne rapporteringen skal skje via Elhub, som allerede har utviklet digitale løsninger for registrering og avregning av kraftdeling.

Departementene skriver at det er ulik praksis hos nettselskaper når det gjelder automatisering, men med økt omfang av kraftdeling forventes det at flere selskaper investerer i IT-løsninger. Det hadde vært en fordel om forventet tidsbruk ved rapportering var anslått. Selv om forventet tidsbruk for rapportering ikke er spesifikt gitt, vil digitale løsninger trolig redusere tidsbruken sammenlignet med manuelle prosesser.

4.5 Fremtidsrettet regulering

Høringsnotatet viser at reguleringen bygger på funksjonsbaserte prinsipper. Ordningen er frivillig og gir bedrifter fleksibilitet i hvordan kravene kan oppfylles, uten å binde seg til spesifikke teknologier eller metoder.

Forslaget er teknologinøytralt og inkluderer kraft fra alle fornybare energikilder, som sol-, vind- og vannkraft. Dette sikrer at reguleringen gir rom for innovasjon og fremtidig utvikling av nye energiteknologier.

Ved å fremme investeringer i solkraft og andre fornybare energikilder, bidrar ordningen til bærekraftig utvikling. Økt bruk av lokal kraftproduksjon kan redusere belastningen på strømmettet og energitap i overføringen, noe som styrker energiforsyningen og reduserer behovet for nettinvesteringer.

4.6 Planlagt fremtidig evaluering av regelverket

Høringsnotatet sier ingenting om en fremtidig evaluering av regelverket. Regelrådet anbefaler at departementet planlegger en evaluering etter at ordningen har fått virke en stund.

En evaluering vil gi verdifull innsikt i om regelverket oppnår sine mål, avdekker utilsiktede negative effekter, eller om endringer i næringen krever justeringer av reguleringen. Det kan også danne grunnlag for å vurdere om flere bedrifter eller områder bør inkluderes i ordningen.

5 Er forslaget utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet?

Delingsordningen for fornybar energi er utformet for å stimulere til ny kraftproduksjon uten store naturinngrep eller betydelig negativ innvirkning på kraftsystemet. Ordningen kan gi økonomiske fordeler for bedrifter gjennom lavere energikostnader og økt lønnsomhet for investeringer i solkraft.

Regelrådet vurderer at forslaget er utformet slik at målene kan nås til en relativt lav kostnad for næringslivet.

Følgende rådsmedlemmer deltok i behandlingen av denne saken: Gry Agnete Alsos, Just Hjalmar Johansen, Bjørn Sjørgård, Christine Lundberg Larsen og Finn Arnesen.